

OECD Regions at a Glance

Summary in Danish

OECD Regions at a Glance

Sammendrag på dansk

Vejledning til læseren

Hvorfor *OECD Regions at A Glance*?

I de seneste år er regionale udviklingsspørgsmål kommet tilbage på den politiske dagsorden i mange OECD-lande. Større integration drevet af institutionelle processer (fx EU, WTO) og økonomiske trends (*dvs.* globalisering) nedbryder nationale grænser og skaber konkurrence langs regionale linjer på verdensmarkedet. På samme tid udfordrer persistensen af betydelige, regionale uensartetheder landes evne til at fremme økonomisk vækst og samtidig sikre social samhørighed.

Den fornyede interesse for regionale spørgsmål har skabt nye krav om statistiske indikatorer på landsdelsniveau. Politikere har brug for sikre, statistiske oplysninger på baggrund af regional konkurrenceevne, men sådanne oplysninger er ikke altid tilgængelige. Landsdelsdata er begrænsede, og regionale indikatorer er vanskeligt sammenlignelige mellem lande.

OECD Regions at A Glance sigter mod at begynde at udfylde dette hul og sammenligne store territoriale mønstre og regionale trends tværs over OECD-lande.

Sammenligning af regioner

Hovedspørgsmålet indenfor økonomisk analyse på landsdelsniveau er selve emnet for analysen, *dvs.* regionen. Ordet "region" kan betyde mange forskellige ting både i og mellem lande. Fx har den mindste OECD-region (Concepcion de Buenos Aires, Mexico) et område på mindre end 10 km², hvorimod den største (Nunavut, Canada) har mere end 2000 km². På lignende måde strækker befolkningen i OECD-regioner sig fra omkring 400 indbyggere i Balance ACT (Australien) til mere end 47 millioner i Kanto (Japan).

For at behandle dette spørgsmål har OECD klassificeret regioner i hvert medlemsland (se Sources & Methodologies "OECD Regional Grids"). Klassificeringen er baseret på to territoriale niveauer (TL). Det højeste niveau (Territorieniveau 2) består af omkring 300 makroregioner, og det laveste niveau (Territorieniveau 3) er sammensat af mere end 2300 mikroregioner.¹ Denne klassifikation, som - for europæiske lande i høj grad er i overensstemmelse med Eurostat klassifikationen - muliggør en større sammenlignelighed af regioner på samme territoriale niveau. Disse to niveauer, som er officielt oprettet og relativt stabile i alle medlemslande, anvendes faktisk af mange som rammerne ved implementering af regionalpolitikker.

Et andet spørgsmål drejer sig om den anderledes "geografi" i hver region. Fx kan man for Storbritannien måske stille spørgsmål ved relevansen af at sammenligne det højt urbaniserede område London med den landlige region Shetlandsøerne, selv om begge regioner tilhører samme territoriale niveau. For at tage disse forskelle med i betragtning har OECD oprettet en regional typologi, som regioner er blevet klassificeret i henhold til som hovedsageligt byområde, hovedsageligt landområde og mellemliggende områder. Denne typologi, der er baseret på procentdelen af den regionale befolkning, der bor i land- eller bysamfund, muliggør meningsfulde sammenligninger af regioner, der hører under samme type (Sources & Methodologies "The OECD Regional Typology").

Publikationens struktur

Efter de nye politiske tiltag oprettet i OECD-lande er "Regions at a Glance" organiseret omkring tre store temaer:

1. Regioner som aktørerne i national vækst.
2. Få det bedste ud af lokale fordele.
3. Konkurrere på basis af regional trivsel.

Det første tema fremhæver, at faktorerne for national vækst synes at være meget lokaliseret i et lille antal regioner, således at fremme af national vækst ville kræve forbedring af brugen af disse faktorer indenfor regioner. Det andet tema evaluerer regionernes økonomiske resultater og identificerer ubrugte ressourcer, der kan mobiliseres til forbedring af regional konkurrenceevne. Sluttelig undersøger det tredje tema forskellige dimensioner af trivsel i det perspektiv, at trivsel er en nøgelfaktor i forbedring af regional konkurrenceevne.

Regioner som aktørerne i national vækst

Koncentration er formentlig den mest slående funktion i geografien af økonomisk aktivitet. I alle OECD-lande synes produktion at være koncentreret om et lille antal bymæssige områder, industrier er placeret i højt specialiserede områder, og arbejdsløshed findes ofte koncentreret i nogle få regioner.

Forskelle i klimatiske og miljømæssige forhold tilskynder ikke til, at folk bosætter sig i visse områder men favoriserer en befolkningskoncentration rundt om nogle få

¹. Niveau 0 indikerer territoriet for hele landet, og Niveau 1 betegner grupper af makroregioner.

bymæssige midtpunkter. Mere end halvdelen af befolkningen i OECD (53%) bor hovedsageligt i bymæssige områder (fig. 1.4). Og dette koncentrationsmønster er selvforstærket af større økonomiske muligheder og bredere tilgængelighed af serviceydelser, der stammer fra selve urbaniseringsprocessen. I mange OECD-lande – Østrig, Canada, Finland, Ungarn, Japan, Korea, Mexico, Portugal, Spanien, Sverige og Tyrkiet – produceres ikke mindre end 40% af det nationale BNP i blot 10% af regionerne (fig. 2.1).

Der er et lignende mønster for arbejdsløshed. Ca. 47% af arbejdsløsheden i OECD-lande er koncentreret omkring de bymæssige regioner mod hhv. 31% og 22% i de mellemliggende områder og de landmæssige regioner (fig. 3.3). Men regionsmæssigt synes arbejdsløshedsfordelingen at variere væsentligt blandt lande. I Belgien, Japan, Korea, Holland, Storbritannien og USA er mindst 60% af den nationale arbejdsløshed koncentreret om de bymæssige regioner. Men ikke mindre end halvdelen af den totale arbejdsløshed i Finland, Irland, Norge, Polen og Sverige er koncentreret om de landmæssige regioner. Endelig er arbejdsløsheden i Frankrig, New Zealand, Spanien, Den Slovakiske Republik og Tyrkiet mest koncentreret om de mellemliggende regioner.

Nøglefordelene ved økonomisk vækst synes at være centreret i et lille antal regioner. I 2001 kom 54% af alle patenter, der blev registreret i OECD-medlemslande, fra kun 10% af regionerne (fig. 5.1), og mere end 64% af den højtuddannede befolkning bor i bymæssige regioner (fig. 6.3).

Koncentration af økonomiske fordele betyder, at nationale præstationer drives af dynamikken fra et lille antal regioner. I gennemsnit udgjorde 10% af regionerne 56% af den generelle jobskabelse i OECD-lande mellem 1996 og 2001 (fig. 9.3), hvorimod omkring 70% af jobtabene var koncentreret om andre 10% (fig. 9.4). Regionale faktorer synes derfor at spille en mindst lige så vigtig rolle som de nationale, når vi taler om fremme af den totale vækst i OECD-lande.

Få det bedste ud af lokale fordele

Den økonomiske ydeevne varierer betydeligt blandt OECD-lande, men internationale uensartetheder er ofte mindre end de forskelle, der observeres blandt regioner i det samme land. I 2001 var BNP pr. indbygger i Luxembourg mere end otte gange større end i Tyrkiet. Men i Tyrkiet var BNP pr. indbygger i regionen Kocaeli næsten 13 gange højere end i regionen Hakkari. Ligeledes var BNP pr. indbygger i det indre London – Vest i Storbritannien mere end ni gange højere end på øen Anglesey (fig. 11.2).

I det samme år var internationale forskelle i arbejdsløshedsrater så store som 17 procentpoint (fig. 13.1). Men regionale forskelle i arbejdsløshedsrater var over 20 procentpoint i Canada, Italien, Polen og Spanien (fig. 13.2).

Økonomiske præstationer varierer væsentligt i OECD-regioner. Men hvorfor er nogle regioner mere konkurrencedygtige end andre? Regional benchmarking (tabel 15.1) gør det muligt at identificere hovedfaktorerne og forklare høj BNP pr. indbygger i visse regioner (konkurrencemæssig fordel) og lav BNP pr. indbygger i andre (konkurrencemæssig ulempe).

Produktivitet synes at være den væsentligste konkurrencemæssige fordel i størstedelen af regionerne med høj BNP pr. indbygger (43%). Det er også den hyppigste konkurrencemæssige ulempe i en endog større del af regioner med lav BNP pr. indbygger (62%).

Høj deltagelse på arbejdsmarkedet synes at være den næsthypigste konkurrencemæssige fordel i regioner med høj BNP pr. indbygger (20%), hvorimod arbejdskraftdeltagelse er hovedforklaringen på lav konkurrence i kun 8% af regionerne med et BNP-niveau pr. indbygger på under det nationale gennemsnit.

Pendling, specialisering og beskæftigelsesrater synes at være lige vigtige i regioner med både lav og høj BNP pr. indbygger. Disse er ca. 15% for pendling, 7% for specialisering og 6% for beskæftigelsesrater (7% i regioner med lav BNP pr. indbygger).

Endelig synes færdigheder oftere at være en konkurrencemæssig fordel end en forklaring på dårlig ydeevne. De er den største konkurrencemæssige fordel i 6% af regionerne med høj BNP pr. indbygger mod kun 1% i regioner med lav BNP pr. indbygger.

Konkurrere på basis af regional trivsel

Økonomiske fordele er afgørende for regional konkurrenceevne, men andre mere immaterielle faktorer - ofte refereret til som trivsel - hjælper med til at forklare en regions evne til at tiltrække virksomheder med høj værdi og uddannede arbejdere.

Trivsel afhænger i afgørende grad af muligheden for adgang til ressourcer og serviceydelser, der ofte kun er tilgængelige i store økonomiske midtpunkter. I gennemsnit er afstanden (i tid), som en OECD-indbygger skal rejse for at nå til nærmeste centrum, 39 minutter i en bymæssig region, 1,55 time i en mellemliggende region og 3,29 timer i en landlig region (fig. 23.2).

Adgang til højere uddannelser varierer væsentligt i regionerne. Tyrkiet og Den Slovakiske Republik har den største regionale forskel i tilmeldinger til videregående uddannelser, hvorimod USA, Holland og Norge viser meget små forskelle i regionale tilmeldingsrater (fig. 25.1).

Adgang til sundhedsserviceydelser er et andet vigtigt aspekt indenfor trivsel. I næsten alle lande er antallet af læger pr. indbygger højest i bymæssige regioner og lavest i landlige regioner (fig. 27.2). I Den Slovakiske Republik er antallet af læger pr. indbygger i bymæssige regioner næsten dobbelt så højt som landsgennemsnittet, hvorimod raten i Østrig, Grækenland, Ungarn og Korea er ikke mindre end 50% højere end gennemsnittet.

Forskelle i sundhedsstatus har en lignende betydning indenfor trivsel. I 2001 blev de største regionale forskelle registreret i USA, Australien og Mexico, hvorimod Japan, Holland og Portugal viste de mindste forskelle (fig. 26.2).

Sikkerhed er en yderligere faktor ved regional tiltrækningskraft. Den bidrager til borgeres beslutning om at bo i visse regioner og hjælper med til at skabe et positivt forretningsmiljø for virksomheder. Spanien, Den Slovakiske Republik, Østrig og Tyrkiet synes at have de største regionale uensartetheder mellem kriminelle handlinger mod

ejendom. New Zealand, Grækenland og Danmark viste meget mindre forskelle blandt regioner (fig. 28.1).

Canada, USA, Australien, Østrig, Finland, Korea og Spanien viste også de største regionale forskelle i omfanget af rapporterede forseelser overfor personer, hvorimod rapporterede forbrydelser overfor personer synes at være mere ligeligt fordelt blandt regioner i Irland og Danmark (fig. 29.1).

Regionale forskelle i omfanget af fatale trafikulykker var størst i Portugal og USA og mindst i New Zealand, Holland og Den Slovakiske Republik (fig. 30.2). Bymæssige regioner registrerede sig for det største antal privatbiler pr. indbygger i næsten alle OECD-lande. Kun i USA, Sverige, Østrig og Canada var tætheden af privatbiler større i landlige eller mellemliggende regioner (fig. 31.2).

© OECD 2005

Dette sammendrag er ikke en officiel OECD oversættelse.

Reproduktion af dette sammendrag er kun tilladt på betingelse af, at OECD copyright og titel på den originale publikation nævnes.

Sammendrag på flere sprog er oversatte uddrag af OECD publikationer, der oprindeligt blev publiceret på engelsk og fransk.

De er gratis tilgængelige på OECD Online Bookshop www.oecd.org/bookshop/

For yderligere oplysninger kan man kontakte afdelingen OECD Rettigheder og Oversættelser,
Direktoratet for Offentlige Anliggender og Kommunikation.

rights@oecd.org

Fax: +33 (0)1 45 24 13 91

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal
75116 Paris
Frankrig

Besøg vores website www.oecd.org/rights/

